

Mandat for et utvalg til å utrede en revisjon av kredittkjøpsloven med forskrifter, endringer i finansavtaleloven med forskrifter mv. samt en harmonisering av enkelte regler i de to lovene med tilhørende forskrifter

1. Innledning

7. april 2008 ble det vedtatt et nytt direktiv om forbrukerkreditt i EU. Direktivet avløser direktiv 87/102/EØF av 22. desember 1986 om forbrukerkreditt (senere endret ved endringsdirektiv 90/88/EØF av 22. februar 1990 og endringsdirektiv 98/7/EF av 16. februar 1998). Både lov 21. juni 1985 nr. 82 om kredittkjøp m.m. med forskrifter og lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) med forskrifter gjennomfører det gjeldende forbrukerkredittdirektivet. Når det nå foreligger et nytt direktiv om forbrukerkreditt til avløsning av det gjeldende, må norsk lovgivning som bygger på direktivet, gjennomgås og endres i nødvendig utstrekning. Direktivet har en gjennomføringsfrist på to år, jf. direktivets artikkel 27 og 31.

Ved gjennomføringen av det nye direktivet om forbrukerkreditt er det naturlig å foreta en mer omfattende *revisjon av kredittkjøpsloven med forskrifter*. En fremtidig revisjon av kredittkjøpsloven ble varslet i Ot.prp. nr. 41 (1998-99) om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) s. 52. Departementet har funnet det hensiktsmessig å avvete det nye forbrukerkredittdirektivet før revisjonsarbeidet blir igangsatt. Kredittkjøpsloven regulerer imidlertid ikke bare forbrukerkreditt. Alle kredittkjøp omfattes i utgangspunktet av loven, men en del av bestemmelsene gjelder bare for *forbrukerkredittkjøp*. Utvalget skal vurdere bestemmelsene i hele loven, selv om forbrukerkreditt av naturlige grunner vil stå mest sentralt.

Finansavtaleloven med forskrifter må endres i den grad det nye forbrukerkredittdirektivet krever det. Utvalget skal også vurdere enkelte andre spørsmål som har oppstått i tilknytning til finansavtaleloven i tiden fra lovens ikrafttredelse, jf. nærmere under punkt 2.

Utvalget skal videre vurdere om det er behov for en bedre *samordning av kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med tilhørende forskrifter på enkelte punkter*, og eventuelt foreslå endringer i regelverket med sikte på en slik harmonisering. Både finansavtaleloven og kredittkjøpsloven regulerer kreditttyting, men lovene har forskjellig virkeområde. Finansavtaleloven regulerer de rene låneavtalene, mens kredittkjøpsloven regulerer kreditt med

tilknytning til en kjøps- eller tjenesteavtale. Justeringsbehovet kan knytte seg til samme spørsmål som er regulert i begge regelverk, men hvor reglene er utformet noe ulikt. Videre kan det tenkes regler som bare finnes i ett av regelverkene, som det kan være grunn til å vurdere om man skal ha i begge regelverk, eller eventuelt ikke i noen av dem.

I forbindelse med endringene av kredittkjøpsloven for å tilpasse denne til det gjeldende forbrukerkredittdirektivet etter inngåelsen av EØS-avtalen uttalte Justisdepartementet følgende i Ot.prp. nr. 72 (1991-92) s. 37:

”Justisdepartementet vil understreke at endringene i kredittkjøpsloven som foreslås i proposisjonen her, i hovedsak begrenser seg til nødvendige endringer som følge av EØS-avtalen. Hvis det senere, på grunnlag av et lovforslag fra Banklovkommisjonen, vedtas mer allmenne lovregler om utlånsavtaler, bør kredittkjøpslovens regler på nytt gjennomgås med tanke på å unngå ubegrunnede ulikheter mellom de to lovverkene.”

I Ot.prp. nr. 41 (1998-99) Om lov om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) s. 52 heter det:

”Departementet har ikke sett det som aktuelt å innarbeide reglene i kredittkjøpsloven i det utkastet som nå legges frem. En slik løsning ville ha forsinket arbeidet med en finansavtalelov vesentlig. Samtidig vil departementet understreke, som det også er påpekt av Banklovkommisjonen, at det på mange punkter er overensstemmelse mellom bestemmelsene i kredittkjøpsloven og utkastet til kapittel 3. Ved en fremtidig revisjon av kredittkjøpsloven, som det kan være behov for av flere grunner, vil det være naturlig å vurdere kredittkjøpslovens bestemmelser i lys av finansavtaleloven.”

I brev til Justisdepartementet 8. mars 2004 har Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen pekt på at det innebærer et administrativt merarbeid at en kredittyter må følge ulike etablerings- og driftsrutiner for lån regulert av de to lovene. Justisdepartementet er enig i at dette kan være uheldig. Departementet vil peke på at det også av hensyn til forholdet mellom kontraktspartene kan være grunn til å vurdere harmonisering av reglene. Reglene bør i utgangspunktet være de samme uavhengig av ytelsens karakter. Særtrekk ved de ulike kredittsituasjonene kan imidlertid tilsi forskjellige regler.

Utvalget skal i sin vurdering og sine forslag til regelverksendringer, i tillegg til forbrukerkredittdirektivet, ta hensyn til annen relevant EU-lovgivning. Utvalget skal gjøre rede for om forslagene er en følge av totalharmoniserte EU-regler, eller om forslagene er basert på en adgang til på visse punkter å gå lenger i forbrukerbeskyttelse enn EU-regelverket krever, og i tilfelle gjøre nærmere rede for grunnen til dette. Utvalget skal i denne sammenheng avveie hensynet til et mulig ensartet europeisk regelverk mot hensynet til en mulig særlig forbrukerbeskyttelse på nasjonalt plan. Det nye forbrukerkredittdirektivet bygger på prinsippet om totalharmonisering, og åpner derfor ikke for nasjonale særregler innenfor direktivets virkeområde. Utvalget må derfor vurdere nøye hva som kan sies å ligge innenfor eller utenfor forbrukerkredittdirektivets virkeområde.

2. Nærmere om hva som skal utredes

2.1 Redegjørelse for gjeldende norsk og fremmed rett

Utvalget skal gjøre rede for gjeldende norsk rett og relevant fremmed (herunder nordisk) rett på området, også lovvalgsregler.

Utvalget skal gi en oversikt over hvilke kredittsituasjoner som faller inn under finansavtaleloven og kredittkjøpsloven, slik at eventuelle uklarheter i grenseflaten mellom regelsettene avdekkes. Utvalget skal i tilfelle foreslå regler som avhjelper dette. Utvalget skal videre gjøre rede for omfanget av ulike former for kreditt og andre faktaopplysninger som er av betydning når man skal vurdere utformingen av regler på dette området. Utvalget skal herunder gjøre rede for nye kredittformer som måtte være kommet til i de senere år, og hvilket regelsett disse kredittformene kan anses underlagt.

Utvalget skal gjøre rede for hvordan direktiv 87/102/EØF av 22. desember 1986 om forbrukerkreditt (senere endret ved direktiv 90/88/EØF og direktiv 98/7/EF) er gjennomført i norsk rett, herunder hvilke bestemmelser i det norske regelverket som gjennomfører direktivets bestemmelser. Videre skal det redegjøres for i hvilken grad de norske reglene gjennomfører annet EU-regelverk. Utvalget skal dernest gi en oversikt over relevante regler i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med tilhørende forskrifter som ikke har bakgrunn i eller gjennomfører EU-regler. Videre skal utvalget vurdere om EU-retten for øvrig (de generelle prinsippene i EU-retten) er til hinder for at man opprettholder eventuelle særnorske regler eller innfører nye slike regler. Utvalget skal gjøre rede for foreliggende og planlagt EU-rettslig eller annen

internasjonal regulering på området som kan ha betydning for vurderingen av de enkelte spørsmål nedenfor.

2.2 Endringer i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med forskrifter mv. for å gjennomføre forbrukerkredittdirektivet

Utvalget skal gå gjennom forbrukerkredittdirektivet og gjøre rede for direktivets bestemmelser. Utvalget skal kartlegge hvilke av direktivets bestemmelser som gjør det nødvendig med endringer i norsk rett, og legge frem forslag til slike endringer i regelverket. Det nye forbrukerkredittdirektivet er i motsetning til det tidligere forbrukerkredittdirektivet et totalharmoniseringsdirektiv, dvs. at man innenfor det området direktivet regulerer, ikke kan ha andre regler enn dem som følger av direktivet.

Når det gjelder lovteknisk løsning, kan det i utgangspunktet være hensiktsmessig å bygge på dagens lovstruktur med gjennomføring av direktivet i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med forskrifter. Siden kredittkjøpsloven skal undergis en totalrevisjon, kan det imidlertid være aktuelt å gi en helt ny lov om kredittkjøp. Det kan også reises spørsmål om kredittkjøpslovens bestemmelser bør innarbeides som en del av finansavtaleloven. Utvalget skal gjøre rede for de ulike lovtekniske alternativer, og gi sin tilråding om hvilket lovteknisk alternativ som etter utvalgets syn er å foretrekke. Utvalgets lovforslag skal baseres på dette alternativet.

Utvalgets medlem fra Justisdepartementet, som deltar på nordiske samrådsmøter for gjennomføring av forbrukerkredittdirektivet, vil være bindeleddet mellom dette arbeidet og arbeidet i utvalget. I den grad det er mulig, skal utredningen reflektere resultatet av de nordiske overlegningene.

2.3 Revisjon av kredittkjøpsloven for øvrig

Utvalget skal, i tillegg til å vurdere endringer i regelverket som er nødvendig av hensyn til forbrukerkredittdirektivet, gå gjennom kredittkjøpsloven med forskrifter og vurdere om det er ønskelig og mulig med andre endringer i dette regelverket. Loven har virket i lengre tid, og det kan tenkes at enkelte bestemmelser i lys av dagens praksis ikke lenger er tilstrekkelig tidsmessige. Utvalget skal påse at eventuelle regler som foreslås opprettholdt, eller foreslås innført, innebærer en regulering man kan ha på nasjonalt nivå, jf. at forbrukerkredittdirektivet er totalharmoniserende innenfor sitt område. Utvalget skal vurdere om det i lys av utviklingen av kredittmarkedet internasjonalt de

senere år bør gis uttrykkelige lovvalgsregler i kredittkjøpsloven. Utvalget skal i denne sammenheng se hen til regulering av interlegale spørsmål i EU.

Justisdepartementets lovavdeling avga 21. mars 2007 en tolkingsuttalelse der det ble konkludert med at kredittkjøpsloven § 8 kommer til anvendelse også der kjøpsavtalen reguleres av et annet lands rett. Utvalget skal vurdere om dette er en hensiktsmessig rettstilstand, og eventuelt komme med forslag til endringer i regelverket.

2.4 Mulig harmonisering av enkelte bestemmelser i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven

Utvalget skal gå gjennom kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med forskrifter og eventuelt foreslå endringer slik at regelverket blir harmonisert på punkter hvor dette synes hensiktsmessig. Utvalget skal redegjøre for på hvilke punkter det er forskjell i reguleringen av samme eller lignende type spørsmål og hvilke spørsmål det etter utvalgets syn er grunn til å samordne, eventuelt ikke å samordne. Utvalget må vurdere om forbrukerkredittdirektivet eller annet EU-regelverk har bestemmelser som legger føringer for hvordan harmoniseringen kan skje. Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) og Sparebankforeningen har i et brev med vedlagt notat til Justisdepartementet 8. mars 2004 påpekt enkelte forskjeller i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven. Utvalget skal vurdere spørsmålene som er reist i notatet, og foreta en selvstendig vurdering av om det også på andre punkter er behov for å vurdere en harmonisering. Utvalget skal utarbeide forslag til endringsbestemmelser.

Av punkt 3 b i det nevnte notatet fremgår det at det ikke er fullt samsvar mellom reglene om opplysningsplikt i finansavtaleloven og kredittkjøpsloven. Utvalget skal på bakgrunn av dette se nærmere på bestemmelsene om opplysningsplikt i disse lovene med tilhørende forskrifter. Siden forbrukerkredittdirektivet stiller krav til hvilke opplysninger som skal gis ved kredittgivningen, må spørsmålet ses i sammenheng med gjennomføringen av direktivet, jf. punkt 2.2 foran. FNH og Sparebankforeningen har ved flere anledninger gitt uttrykk for at regelverket om opplysningsplikt etter hvert er blitt for fragmentarisk ved at det er spredt over flere ulike lover, og at opplysningsplikten er for omfattende. Det har vært hevdet at dette er belastende for bransjen, og ikke nødvendigvis et gode for forbrukeren. Utvalget skal vurdere opplysningsplikten i lys av dette og vurdere om den kan gjøres mindre omfattende uten at forbrukervernet svekkes på en uheldig måte. Utvalget bør i

forbindelse med en harmonisering av regler i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med forskrifter se hen til opplysningspliktsbestemmelsene i lov 21. desember 2000 nr. 105 om opplysningsplikt og angrerett mv. ved fjernsalg og salg utenfor fast utsalgssted (angrerettloven) § 7 a samt til opplysningskravene i lov 23. mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester (ehandelsloven). I den grad forskjell i ordlyden i lignende bestemmelser i disse lovene måtte fremstå som ubegrunnede, bør utvalget vurdere om det er ønskelig og mulig innenfor EU-reglene å harmonisere ordlyden.

Punkt 3 e i notatet fra FNH og Sparebankforeningen gjelder reglene i kredittkjøpsloven om kontantinnsats. FNH og Sparebankforeningen peker på at kredittkjøpsloven med forskrifter har regler om kontantinnsats, mens finansavtaleloven ikke har det. Ifølge FNH og Sparebankforeningen innebærer kravet om kontantinnsats at det i dag praktisk talt ikke inngås tradisjonelle avbetalingskontrakter, men stort sett ulike former for kontokreditter som ikke utløser kontantandel. Justisdepartementet ber utvalget kartlegge praksisen på dette området. Utvalget skal vurdere om de gjeldende reglene om kontantinnsats i kredittkjøpsloven med forskrifter, blant annet ut fra hensyn til låntakerne, bør opprettholdes eller om de bør oppheves. Utvalget skal vurdere om forbrukerkredittdirektivet har betydning for løsningen av dette spørsmålet. Videre bør utvalget se hen til arbeidet med å innføre en frarådingsplikt i kredittkjøpsloven, jf. nærmere nedenfor.

I punkt 3 f i notatet fra Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen er det reist spørsmål om frarådingsplikt for kreditt som ytes etter kredittkjøpsloven. Dette spørsmålet er utredet av Banklovkommisjonen som en egen sak, jf. NOU 2007: 5 Frarådningssplikt i kredittkjøp, og skal ikke utredes av utvalget. Utredningen ble sendt på høring fra Justisdepartementet 5. juli 2007 med frist 12. oktober 2007. Regjeringen har fremmet proposisjon i saken, jf. Ot.prp. nr. 22 (2007-2008) Om lov om endringer i lov om kredittkjøp m.m. (frarådingsplikt).

Utvalget skal videre vurdere om det i lys av erfaringene med frarådingsplikten i finansavtaleloven § 47, jf. fremstillingen i NOU 2007: 5, er grunn til å gjøre endringer i denne bestemmelsen. Tilsvarende endringer må, forutsatt at ikke kredittforholdet tilsier noe annet, gjøres i en eventuell bestemmelse om frarådingsplikt i kredittkjøpsloven eller i forslaget til en slik bestemmelse.

Punkt 3 h i notatet fra Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen gjelder beregning av restgjeld ved betaling før forfall. Det pekes der på at definisjonen av restgjeld i finansavtaleloven og kredittkjøpsloven gir et ulikt gjeldsbegrep i de to lovene. Utvalget bes se nærmere på dette spørsmålet, og foreslå lov- eller forskriftsendringer dersom dette synes hensiktsmessig og mulig ut fra forbrukerkredittdirektivets regulering. Departementet viser til at Forbrukerombudet i brev til Justisdepartementet 23. april 2002, i forbindelse med en henvendelse Forbrukerombudet hadde mottatt fra DnB Finans om oppgjørsbestemmelser og forholdet mellom finansavtaleloven og kredittkjøpsloven, har pekt på et behov for en nærmere samordning av bestemmelsene i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven.

2.5 Øvrige endringer i finansavtaleloven med forskrifter

Utvalget skal vurdere enkelte andre spørsmål om endringer i finansavtaleloven med forskrifter. Bakgrunnen er henvendelser departementet har mottatt om mulige behov for endringer i regelverket. Utvalget skal vurdere om det er hensiktsmessig å endre reglene på de aktuelle punktene som tas opp nedenfor, og skal uansett utarbeide forslag til mulige endringsbestemmelser. Utvalget må vurdere endringsforslagene opp mot det nye forbrukerkredittdirektivet.

Forbrukerombudet foreslo i brev til Justisdepartementet 21. desember 2004 at det ved enhver markedsføring av lån og kreditt må opplyses om effektiv rente. Tidligere fulgte det av forskrift 2. november 2000 nr. 101 om låneavtaler at långiveren pliktet å opplyse om effektiv rente når det opplyses om lånevilkår. Regjeringen fremmet i Ot.prp. nr. 23 (2006-2007) forslag om endringer i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med sikte på at det skal opplyses om effektiv rente ved enhver markedsføring. Det er på bakgrunn av forslaget vedtatt endringer i de nevnte lovene, jf. endringslov 15. juni 2007 nr. 36 (i kraft fra 1. juli 2007), og det er foretatt korresponderende endringer i forskrift til finansavtaleloven om låneavtaler § 5 og forskrift til kredittkjøpsloven § 8. Utvalget skal vurdere om de nevnte bestemmelsene er i samsvar med forbrukerkredittdirektivet slik det nå er vedtatt.

I brev 10. juni 2002 til Justisdepartementet kom Finansnæringens Hovedorganisasjon og Sparebankforeningen med enkelte innspill til endringer i finansavtaleloven. Departementet ga sin foreløpige vurdering av forslagene i

brev 26. september 2003, hvor departementet bl.a. ga uttrykk for at det fant grunn til å avvente vurderingen av spørsmålene til det nye forbrukerkredittdirektivet og utredningen om vergemål foreligger. Nå som direktivet foreligger, ber departementet utvalget utrede spørsmålene som er tatt opp i brevet fra FNH og Sparebankforeningen med sikte på mulige lovendringer dersom dette fremstår som hensiktsmessig og mulig innenfor rammen av forbrukerkredittdirektivet. I brevet fra FNH og Sparebankforeningen er det reist enkelte spørsmål med tilknytning til vergemål, jf. punkt 3.1 og 3.2 i brevet. Vurderingen av disse spørsmålene vil skje i forbindelse med Justisdepartementets oppfølging av NOU 2004: 16 Vergemål. Utvalget skal derfor ikke utrede disse spørsmålene.

I punkt 2 i det nevnte brevet reises det et spørsmål om regulering av elektroniske penger. Det tas til orde for at forskriftshjemmelen i finansavtaleloven § 11 annet ledd, hvor det åpnes for at det kan gis regler om forhåndsbetalte elektroniske kort, bør endres slik at den også gir hjemmel til å gi regler om nettbaserte småpengeløsninger. 13. november 2007 ble det vedtatt et direktiv om betalingstjenester i EU (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/64/EF av 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om endring av direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF samt oppheving av direktiv 97/5/EF). Spørsmålet om regulering av nettbaserte småpengeløsninger vil berøres av dette direktivet, og Justisdepartementet legger til grunn at det er naturlig å se på dette spørsmålet innefor rammen av arbeidet med gjennomføring av direktivet i norsk rett. Utvalget skal derfor ikke gå nærmere inn på dette spørsmålet.

FNH og Sparebankforeningen tar i punkt 4 i brevet opp spørsmålet om finansinstitusjonene har adgang til i standardvilkår å fravike finansavtaleloven § 26 femte ledd om varsel av kontobelastning. Departementet har i sitt svarbrev antatt at dette må bero på hvordan banken gjør kunden oppmerksom på vilkåret. Utvalget skal vurdere om det på dette punktet er behov for en ytterligere klargjøring i loven.

I punkt 5 i brevet oppfordrer FNH og Sparebankforeningen departementet til å foreta en gjennomgang av bestemmelsene i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med sikte på å samordne bestemmelsene i størst mulig grad. Det vises i denne sammenheng til punkt 2.4 i mandatet hvor denne problemstillingen er tatt opp særskilt.

I punkt 6 i brevet fra FNH og Sparebankforeningen tas det opp spørsmål knyttet til omfanget av finansavtalelovens regler om opplysningsplikt. Det vises til punkt 2.4 i mandatet der dette spørsmålet er tatt opp. Utvalget skal i lys av innspillene fra FNH og Sparebankforeningen vurdere om det er hensiktsmessig og mulig sett i lys av relevant EU-regelverk, å endre reglene om informasjonsplikt i finansavtaleloven med forskrifter.

Under det samme punktet i brevet tar FNH og Sparebankforeningen opp et spørsmål om forholdet mellom finansavtaleloven og en europeisk anbefaling av 1. mars 2001 om "home loans" (2001/193/ EC). Den nevnte rekommandasjonen er gjort til en del av EØS-avtalen. En rekommandasjon er en anbefaling, og således ikke bindende. EU har imidlertid satt i gang et arbeid som kan resultere i et direktiv om realkreditt, jf. grønnbok om realkreditt - COM (2005) 327 final og en hvitbok om samme emne – COM (2007) 807 final. Det nye forbrukerkredittdirektivet omfatter ikke kreditt som dekkes av anbefalingen om "home loans". Etter departementets syn er det hensiktsmessig at utvalget i forbindelse med sin gjennomgåelse av forbrukerkredittdirektivet, ser hen til rekommandasjonen om "home loans" og arbeidet med et mulig instrument om realkreditt i EU, med sikte på mest mulig helhetlige løsninger der dette er mulig og ønskelig.

FNH og Sparebankforeningen tar under punkt 8 flg. opp enkelte spørsmål knyttet til kausjon. Kausjon var opprinnelig omfattet av Kommisjonens forslag til nytt forbrukerkredittdirektiv, men er i løpet av den videre prosessen tatt ut av direktivet. Utvalget skal utrede de spørsmål om kausjon som er tatt opp av FNH og Sparebankforeningen, og vurdere om det er hensiktsmessig med lovendringer. Utvalget bør også på dette punktet se hen til at det pågående arbeidet med regulering av realkreditt i EU.

I juridisk teori har det vært reist spørsmål om finansavtaleloven § 57 fjerde ledd om kausjon bør oppheves, jf. en artikkel av advokat Eirik Heggstad Vinje i tidsskriftet Lov og Rett 2006 s. 298. Departementet ber utvalget vurdere denne problemstillingen.

Dersom utvalget skulle se behov for endringer i finansavtaleloven med forskrifter angående tilgrensende spørsmål, må utvalget eventuelt be om et tilleggsmandat. Utvalget skal ikke vurdere endringer i lys av direktiv

2007/64/EF om betalingstjenester i det indre marked, som vil bli fulgt opp som egen sak.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser skal utredes i samsvar med utredningsinstruksen. Minst ett forslag skal baseres på uendret ressursbruk.

4. Budsjett for utvalget og frist for arbeidet mv.

Den budsjettmessige rammen for utvalgets arbeid vil bli fastsatt særskilt. Om godtgjøring gjelder Regulativ for godtgjøring mv. til leder, medlemmer og sekretærer i utvalg. Om arkivordning gjelder Regler for ordning av utvalgets arkiv fastsatt av Riksarkivaren.

Lovforslaget skal utarbeides i samsvar med retningslinjene i Justisdepartementets veileder Lovteknikk og lovforberedelse (2000).

Utvalget bes avgi sin utredning innen 1. mai 2009.